

سومین گزارش سومین هیأت مدیره به مجمع عمومی: تثبیت حق آزادی انجمن در سطح ملی

نشست روز دوشنبه ۲۴ اسفند ماه ۱۳۸۸ هیأت مدیره

فروگذار نکرد. البته، قضات کشور در برابر این هجومه با تمام وجود مقاومت کردند و آن را در هم شکستند. اما کارفرمایانی که از نزدیک با ناکارآمدی دستگاه‌های بوروکراتیک دولتی آشنا هستند درک می‌کنند که بدون تلاش بی‌وقفه و مستمر منتخبان آنان در سومین دوره هیأت مدیره کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران چه بسا که این احکام صادر نمی‌شد و هجومه به حق آزادی انجمن در هم نمی‌شکست.

در این زمینه، به ویژه یادآوری رأی شعبه اول دادگاه تجدید نظر دیوان عدالت اداری که روز ۱۲ اسفند ماه ۱۳۸۶ علیه کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران صادر شد اهمیت دارد. هرچند استدلال‌های ارایه شده در آن رأی فاقد وجهت حقوقی بود، اما در اینجا باید تأکید شود که تلاش، پیگیری، استقامت و ابتکارهای هیأت مدیره کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران و پشتیبانی انجمن‌های عضو بود که سرانجام شرایط تشکیل شعبه دوم تشخیص دیوان عدالت اداری را فراهم آورد و آن حکم تاریخی در حمایت از حق آزادی انجمن و حقانیت کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران صادر شد و استقلال انجمن‌ها را تضمین کرد.

سومین هیأت مدیره کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران در کنار تلاش برای دفاع از موجودیت مستقل کانون عالی فعالیت‌های دیگری نیز داشته است که در این گزارش به اجمال به آن‌ها اشاره می‌شود با این امید که مقبول افتد.

عمیق‌تر «حق آزادی انجمن» مدد رساند به نحوی که اکنون دیگر این اصل در سطح ملی به رسمیت شناخته می‌شود که مسؤلیت هر نوع داوری در مورد عملکرد انجمن‌ها و کانون‌ها برعهده فوهی قضائیه است و نه دستگاه اجرایی.

تثبیت این اصل به ویژه در شرایطی اهمیت می‌یابد که چه بسا برخی از گروه‌ها و تشکلهای برای بهره‌مندی از امکانات تحت کنترل دولت، اصل استقلال و آزادی انجمن را که پیش شرط پاسخگوسازی دولت و توسعه‌ی پایدار است، نادیده می‌گیرند و به ترویج فرهنگی می‌پردازند که کیان جامعه را از درون می‌پوساند.

با توجه به همین واقعیت‌ها بود که در مجمع عمومی اسفند ماه ۱۳۸۵، و در شرایطی که مسؤلان وقت وزارت کار و امور اجتماعی حتی به دعوت کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران برای اعزام ناظران آن وزارتخانه پاسخ ندادند، و فشار برای غرق کردن این کانون عالی کارفرمایی به اوج رسیده بود، کسانی شانه زیر بار مسؤلیت دادند که می‌دانستند دوران دشواری پیش رو و وظایف سنگینی بردوش خواهند داشت.

تأمل در جزئیات هجومه برای غرق کردن کانون عالی کارفرمایان مستقل، که در اسناد مربوطه منعکس شده و برای همیشه در دسترس باقی خواهد ماند، تردیدی برجا نمی‌گذارد که جریان مخالف با اصل آزادی انجمن از هیچ ترفندی برای در اختیار دولت قرار دادن حق کنترل انجمن‌ها

اگر قرار باشد مهم‌ترین فعالیت سومین دوره هیأت مدیره کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران در یک عبارت خلاصه شود، آن عبارت عنوان همین نوشته است: تثبیت حق آزادی انجمن در سطح ملی.

شاید برای آن گروه از کنشگران اجتماعی که کشمکش حقوقی کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران با مسؤلان وقت وزارت کار و امور اجتماعی در سه سال و نیم گذشته را دنبال کرده‌اند، پرداختن به این موضوع، آن هم در پیشگفتار سومین گزارش هیأت مدیره به مجمع عمومی، تکراری به نظر برسد. اما اگر به این نکته توجه شود که بخش عمده درآمد کشور ناشی از فروش نفت است که به صورت مستقیم در اختیار دولت قرار می‌گیرد و در نتیجه بخش اصلی اقتصاد ملی زیر کنترل دستگاه دولت است و تقریباً تمام گروه‌های اجتماعی مجبورند برای بهره‌مندی از این امکانات به اراده‌ی دولت تمکین کنند، در آن صورت اهمیت تاریخی تلاش برای تثبیت «حق آزادی انجمن» بهتر درک خواهد شد.

بدیهی است تا وقتی توازن قوا در عرصه‌ی اقتصادی به ضرر فعالان بخش خصوصی باشد، «آزادی انجمن» همچنان بر مبنای لرزان ایستاده است. با این همه، ادبیاتی که در طول سه سال و نیم گذشته در نهادهای قضایی کشور تولید شد، بسیاری از ابهام‌ها و تفسیرهای دلخواهی از قوانین مرتبط با آزادی انجمن را از بین برد، دست کم در سطح حقوقی، به تثبیت هرچه

۱. مرور گزارش عملکرد سال اول

سومین دوره هیأت مدیره کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران در مجمع عمومی روز ۱۵ اسفند ماه ۱۳۸۵ انتخاب شد و گزارش فعالیت آنان در طول سال ۱۳۸۶ در چهاردهمین شماره «پیام کارفرمایان» ویژه مهر ماه ۱۳۸۷ انتشار یافت و این گزارش در مجمع عمومی روز ۲۴ مهر ماه ۱۳۸۷ مورد بررسی قرار گرفت. در بخشی از پیشگفتار آن گزارش خاطر نشان شده بود:

اعضای سومین دوره هیأت مدیره کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران در شرایط انتخاب شدند که اداره کل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی وزارت کار و امور اجتماعی به دعوت رسمی و قانونی کانون عالی کارفرمایی برای اعزام ناظران خود به آن مجمع لیک گفت و از آنجا که دومین هیأت مدیره کانون عالی چنان واکنشی از سوی برخی مسئولان آن اداره کل را پیش‌بینی کرده بود، مجمع عمومی ۱۵ اسفند برای نخستین بار در تاریخ کارفرمایی کشور با حضور و نظارت کارشناسان دادگستری برگزار شد. چنان آغازی نشان می‌داد که اعضای سومین دوره هیأت مدیره در شرایط استثنائی و بسیار پیچیده فعالیت خود را آغاز خواهند کرد. بررسی وضعیت کانون عالی کارفرمایی در فاصله مجمع عمومی ۱۵ اسفند ماه ۸۵ تا ۲۴ مهر ماه ۱۳۸۷ نشان می‌دهد که مبرم‌ترین وظیفه سومین هیأت مدیره کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران دفاع از موجودیت کانون عالی کارفرمایی در چارچوب قوانین بوده است. اما دستاوردهای منتخبان شما از حفظ کانون کارفرمایان مستقل فراتر رفته است. . .

در بخش دیگری از همان پیشگفتار خاطر نشان شده بود:

آنچه که در این شماره «پیام کارفرمایان» ارایه شده، فقط فهرست برخی از فعالیت‌های کانون عالی کارفرمایی در فاصله دو مجمع قبلی و فعلی است. با این امید که مقبول طبع صاحب‌نظران قرار بگیرد.

مجموع فعالیت‌های نخستین سال سومین هیأت مدیره حول شش محور کلی دسته بندی شده بود. در مورد هر یک از این محورها توضیح مختصری ارایه و پس از آن فهرست اقدام‌های صورت گرفته ذکر شده بود. در ادامه، خلاصه‌ای از آن گزارش‌ها ارایه می‌شود:

۱. گزارش نمایندگان اعزامی کانون عالی به مجامع بین‌المللی
در نخستین سال فعالیت سومین دوره

هیأت مدیره، ده گزارش از سوی نمایندگان اعزامی به مجامع بین‌المللی تهیه شد. خانم شهره تصدیقی، خانم افسانه عبدلهی، خانم دکتر هواکیمان، دکتر ماریت قازاریان، آقای تقی قیصری اردهانی نویسنندگان این گزارش‌ها بودند. این گزارش‌ها حاصل شرکت در همایش‌های زیر بودند:

- کارگاه آموزشی مقابله با بیماری ایدز در آسیای غربی و آفریقای شمالی (۲۷ تا ۲۹ فروردین. از سوی سازمان بین‌المللی کار)
- کمیته‌ی اعتبارنامه‌های نود و ششمین کنفرانس بین‌المللی کار (۲۸ خرداد ۱۳۸۷)
- اجلاس آسیایی رشد، اشتغال و کارشایسته (شهریور ۱۳۸۶ از سوی سازمان بین‌المللی کار)
- چهارمین اجلاس اقتصادی وین (۱۴ تا ۱۵ آبان ۱۳۸۷)
- نخستین اجلاس «توسعه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، فرصت‌ها و چالش‌ها» در حوزه دریای سیاه و دریای مازندران (۹ تا ۱۱ مهر ۱۳۸۶)
- دومین نشست هیأت مدیره اتحادیه کنفدراسیون‌های کارفرمایی کشورهای حوزه دریای سیاه و دریای مازندران در خصوص زیست محیط تجاری منطقه (۹ تا ۱۱ مهر ۱۳۸۶)
- همایش مبارزه با کار اجباری و خرید و فروش انسان (۲۴ تا ۲۶ بهمن ۱۳۸۶)
- اجلاس متخصصان آمار در خصوص آمار کار کودک و اندازه‌گیری زمان انجام کار (فروردین ۱۳۸۷)
- نود و هفتمین کنفرانس بین‌المللی کار (خرداد ماه ۱۳۸۷)

۲. ترجمه و انتشار اسناد نود و ششمین و نود و هفتمین کنفرانس بین‌المللی کار
در فاصله‌ی مجمع عمومی ۱۵ اسفند ۱۳۸۵ تا ۲۴ آبان ۱۳۸۷ نود و ششمین و هفتمین کنفرانس بین‌المللی کار در ژنو برگزار شد. یکی از ویژگی‌های مهم این کنفرانس‌ها طرح شکایت سازمان بین‌المللی کارفرمایان از وزارت کار و امور اجتماعی به خاطر نقض اصول آزادی انجمن در ارتباط با کانون عالی کارفرمایی در آن کنفرانس‌ها بود. بخش قابل توجهی از اسناد این دو کنفرانس که به شکایت سازمان بین‌المللی کارفرمایان مربوط می‌شد، به فارسی ترجمه و در نشریات و سایت کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران منتشر شده است. فهرست برخی از این اسناد:

- الف - اسناد نود و ششمین کنفرانس شکایت سازمان بین‌المللی کارفرمایان به کمیته آزادی انجمن
- شکایت گروه کارفرمایان در نود و ششمین کنفرانس بین‌المللی کار
- پاسخ دولت به شکایت گروه

۳. ترجمه و انتشار اسناد نود و ششمین و نود و هفتمین کنفرانس بین‌المللی کار
کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران به اعتبار مسئولیت و نقشی که بر عهده دارد از سوی سازمان‌های بین‌المللی متعدد و متنوع دعوت می‌شود تا نمایندگان خود را به نشست‌ها و همایش‌های تخصصی که از سوی این سازمان‌ها برگزار می‌شود اعزام کند. در ادامه فهرست برخی از این سازمان‌ها که در نخستین سال مسئولیت سومین هیأت مدیره از کانون عالی کارفرمایی دعوت کرده‌اند ذکر می‌شود:

- الف. سازمان بین‌المللی کار (تورین)
- دوره‌ی آموزشی سه‌جانبه بررسی معیارهای بین‌المللی مربوط به برابری افراد در کسب موقعیت‌های شغلی یا تمرکز بر موضوع جنسیت و تبعیض نژادی (۱۹ فروردین تا ۲ اردیبهشت، و ۱۹ تا ۳۰ فروردین ۱۳۸۷)
- استانداردهای بین‌المللی کار برای قاضیان، وکیلان و استادان حقوق (۱۳ تا ۲۱ شهریور ۱۳۸۷)
- سیستم آموزش مدیریت و سیاست‌گذاری‌های آموزشی (۱۳ تا ۲۴ آبان ۱۳۸۷)
- گسترش بنگاه‌های اقتصادی پایدار با تکیه بر مدیریت درست منابع انسانی (۱۱ تا ۲۲ آذر ۱۳۸۷)
- ایجاد محیط توانمند برای توسعه بنگاه‌های کوچک (۱۱ تا ۲۲ آذر ۱۳۸۷)

ب. سازمان بین‌المللی کارفرمایان

- سمپوزیم جنبه‌های اجتماعی و کاری سیستم‌های تولید جهان (۲۵ تا ۲۷ مهر ۱۳۸۶ ژنو)
- اجلاس سه‌جانبه متخصصان در خصوص آمار کار ۱۲ تا ۱۵ آذر ۱۳۸۶ ژنو)
- آمادگی برای نود و هفتمین نشست کنفرانس بین‌المللی کار (۲۷ اسفند تا ۸ فروردین ۱۳۸۷ ژنو)
- اجلاس سه‌جانبه متخصصان مطالعات آماري حوزه کار در خصوص کارودک و اندازه‌گیری زمان انجام کار (۲۲ تا ۳۱ فروردین ۱۳۸۷ ژنو)
- سیصد و سومین نشست هیأت

کارفرمایان

- گزارش کمیته‌ی اعتبارنامه‌های نود و ششمین کنفرانس بین‌المللی کار در مورد شکایت گروه کارفرمایان
- اسناد نود و هفتمین کنفرانس
- شکایت گروه کارفرمایان نود و هفتمین کنفرانس بین‌المللی کار از دولت جمهور اسلامی ایران
- گزارش کمیته‌ی اعتبارنامه‌های نود و هفتمین کنفرانس بین‌المللی کار در مورد شکایت گروه کارفرمایان
- بندهای ۱۱۰۸ تا ۱۱۶۶ از سیصد و پنجاهمین گزارش کمیته‌ی آزادی انجمن گزارش کمیته‌ی استانداردها در مورد اجرای مقاله‌نامه‌های شماره ۱۱۱ در جمهوری اسلامی ایران

۳. دعوت سازمان‌های بین‌المللی از کانون عالی کارفرمایی

کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران به اعتبار مسئولیت و نقشی که بر عهده دارد از سوی سازمان‌های بین‌المللی متعدد و متنوع دعوت می‌شود تا نمایندگان خود را به نشست‌ها و همایش‌های تخصصی که از سوی این سازمان‌ها برگزار می‌شود اعزام کند. در ادامه فهرست برخی از این سازمان‌ها که در نخستین سال مسئولیت سومین هیأت مدیره از کانون عالی کارفرمایی دعوت کرده‌اند ذکر می‌شود:

الف. سازمان بین‌المللی کار (تورین)

- دوره‌ی آموزشی سه‌جانبه بررسی معیارهای بین‌المللی مربوط به برابری افراد در کسب موقعیت‌های شغلی یا تمرکز بر موضوع جنسیت و تبعیض نژادی (۱۹ فروردین تا ۲ اردیبهشت، و ۱۹ تا ۳۰ فروردین ۱۳۸۷)
- استانداردهای بین‌المللی کار برای قاضیان، وکیلان و استادان حقوق (۱۳ تا ۲۱ شهریور ۱۳۸۷)
- سیستم آموزش مدیریت و سیاست‌گذاری‌های آموزشی (۱۳ تا ۲۴ آبان ۱۳۸۷)
- گسترش بنگاه‌های اقتصادی پایدار با تکیه بر مدیریت درست منابع انسانی (۱۱ تا ۲۲ آذر ۱۳۸۷)
- ایجاد محیط توانمند برای توسعه بنگاه‌های کوچک (۱۱ تا ۲۲ آذر ۱۳۸۷)

ب. سازمان بین‌المللی کارفرمایان

- سمپوزیم جنبه‌های اجتماعی و کاری سیستم‌های تولید جهان (۲۵ تا ۲۷ مهر ۱۳۸۶ ژنو)
- اجلاس سه‌جانبه متخصصان در خصوص آمار کار ۱۲ تا ۱۵ آذر ۱۳۸۶ ژنو)
- آمادگی برای نود و هفتمین نشست کنفرانس بین‌المللی کار (۲۷ اسفند تا ۸ فروردین ۱۳۸۷ ژنو)
- اجلاس سه‌جانبه متخصصان مطالعات آماري حوزه کار در خصوص کارودک و اندازه‌گیری زمان انجام کار (۲۲ تا ۳۱ فروردین ۱۳۸۷ ژنو)
- سیصد و سومین نشست هیأت

مدیره‌ی آی.ال.او. مرتبط با آزادی انجمن‌ها (۲۸ آبان تا اول آذر ۱۳۸۷ ژنو)

● هیجدهمین کنفرانس بین‌المللی آمار کار (۴ تا ۵ آذر ۱۳۸۷ ژنو)

کارگاه آموزشی منطقه‌ای در خصوص بیماری ایدز (۲۷ تا ۲۹ فروردین ۱۳۸۶ دوی)

● اجلاس اشتغال در آسیا در خصوص رشد، اشتغال و کارشایسته (۲۲ تا ۲۴ تیر ۱۳۸۷ پکن)

● کنفرانس تخصصی بازرنگری در قوانین و مقررات جنگلداری (۲ تا ۷ اردیبهشت ۱۳۸۷ هانوی)

● هیجدهمین کنفرانس جهانی ایمنی و بهداشت کار (۹ تا ۱۲ تیر ۱۳۸۷ استول)

● اجلاس دو روزه پاریس تحت عنوان جهانی شدن و آینده قانون کار (۴ تا ۵ آذر ۱۳۸۷ پاریس)

۴. حضور فعال در اتحادیه کنفدراسیون‌های کارفرمایی کشورهای منطقه‌ی دریای سیاه و دریای مازندران

کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران یکی از اعضای هیأت مؤسس و نیز عضو هیأت بازرسان اتحادیه‌ی کنفدراسیون‌های کارفرمایی کشورهای منطقه‌ی دریای سیاه و دریای مازندران است. یکی از فعالیت‌های مفید و اثربخش سومین هیأت مدیره شرکت فعال در نشست‌ها و برنامه‌های این اتحادیه بوده است. در گزارش عملکرد نخستین سال فعالیت سومین هیأت مدیره فهرست، تاریخ و مکان برگزاری ۲۲ همایش این اتحادیه ارایه شده است. در بسیاری از این همایش‌ها نمایندگان از کانون عالی کارفرمایی نیز حضور یافتند.

۵. تداوم کار
آنچه که آمد فشرده‌ای از گزارش عملکرد نخستین سال فعالیت سومین دوره‌ی هیأت مدیره بود. مشابه همین فعالیت‌ها در سال‌های دوم و سوم نیز تداوم داشته است. اما از ذکر جزئیات آن‌ها صرف نظر می‌شود. علاقمندان برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه می‌توانند به سایت‌ها یا به دبیرخانه‌ی کانون عالی کارفرمایی مراجعه کنند.

۲. مرور گزارش عملکرد سال دوم

بیستمین شماری «پیام کارفرمایان» که مهر ماه ۱۳۸۸ منتشر شد به آرایه‌ی گزارش عملکرد دومین سال سومین دوره‌ی هیأت مدیره‌ی کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران اختصاص یافته است. متن کامل این شماری نشریه، همانند تمام اسناد کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران در «شبکه اطلاع‌رسانی کارفرمایان ایران» [شاکا] در دسترس است.

گفتنی است که فعالیت‌های دومین سال مسئولیت سومین هیأت مدیره‌ی کانون عالی کارفرمایی حول یازده محور اصلی دسته‌بندی شده و هریک از این محورها در یک صفحه‌ی نشریه مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه خلاصه‌ی مطالب هر صفحه تقدیم می‌شود:

۱. دوجانبه‌گرایی شکل‌های مستقل
در پی پیروزی انقلاب اسلامی در ایران پرونده‌ی «کنفرانس‌های ملی کار» بسته شد تا ۲۰ سال بعد که نخستین «همایش ملی کار» در دولت جناب آقای سید محمد خاتمی با حضور نمایندگان شکل‌های کارگری و کارفرمایی و نمایندگان دولت دوباره آغاز به کار کرد و تا سال ۱۳۸۳ پنج همایش ملی کار برگزار شد و اسناد آن‌ها در پنج جلد کتاب انتشار یافته و در دسترس است.

بی‌تردید یکی از مهم‌ترین دستاوردهای برگزاری پنج دوره همایش ملی کار تدوین سند ملی کارشایسته است که به عنوان ماده ۱۰۱ قانون برنامه‌ی چهارم توسعه به تصویب رسید.

پس از تشکیل دولت نهم نه فقط روند برگزاری همایش‌های ملی کار متوقف شد، بلکه تمام آن‌ها صرف‌تعمیر سه‌جانبه‌گرایی می‌شد و مسیرهای نادرستی افتاد. تلاش برای غرق کردن کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران نیز جایگزین تلاش برای برگزاری همایش‌های ملی کار شد.

به موازات کوشش هیأت مدیره برای دفاع از حقانیت کانون عالی، اندیشه‌ی برگزاری همایش‌های ملی کار، منتها به صورت دوجانبه و در غیاب شریک سوم نیز مطرح و پیگیری شد. هیأت مدیره در بیست و نهمین نشست خود که روز دوشنبه ۱۱ آذر ماه ۱۳۸۷ برگزار شد تصویب کرد که «گفتگوهای دوجانبه را با شکل‌های کارگری برای بررسی حداقل دستمزد کارگران در سال ۱۳۸۸ و سایر مسائل مرتبط و مشترک فی‌مابین تصویب کرد». در پی تصویب همین مصوبه بود که برگزاری نشست‌های دوجانبه بین شکل‌های کارگر و کارفرمایی که از سوی مسئولان وقت وزارت کار و

امور اجتماعی مغضوب شده بودند، آغاز شد. روزهای یکشنبه ۱۵ دی ماه، دوشنبه ۲۱ بهمن ماه و چهارشنبه ۱۴ اسفند ماه ۱۳۸۷ نشست‌های دوجانبه برای بررسی حداقل دستمزد کارگران برگزار شد و از درون همین نشست‌ها بود که برنامه‌ی تشکیل «شورای هماهنگی کارگران و کارفرمایان» مطرح شد که همچنان در دستور کار قرار دارد.

۲. شورای هماهنگی کارفرمایان کشور
بخش دوم گزارش عملکرد دومین سال فعالیت سومین هیأت مدیره به «شورای هماهنگی کارفرمایان» کشور اختصاص یافته است.

گفتنی است علاوه بر کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران تشکیل‌های سراسری دیگری مانند خانه کشاورز، شبکه سراسری خانه‌های صنعت و معدن، مجمع امور صنفی تولیدی و خدمات فنی تهران، مجمع امور صنفی صنوف توزیعی و خدماتی تهران و اتحادیه سراسری تعاونی‌های تولیدی کشور در سطح تهران و ایران فعالیت می‌کنند که هرچند اعضاء آن‌ها کارفرما هستند اما در وزارت کار و امور اجتماعی به عنوان یک تشکل کارفرمایی به ثبت نرسیده‌اند. ایجاد هماهنگی بین این تشکل‌ها مهم‌ترین هدف ایجاد «شورای هماهنگی کارفرمایان کشور» بوده است.

گفتنی است انجمن مدیران صنایع و کنفدراسیون صنعت نیز از جمله تشکل‌هایی بودند که از ابتداء عضویت در این شورا را پذیرفتند اما بعدها از این شورا استعفاء دادند و پرچم تأسیس کانون موازی با کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران را به اهتزاز درآوردند. علت بروز این انشعاب غیرضروری در نشریات «پیام کارفرمایان» - که از «شبکه اطلاع‌رسانی کارفرمایان ایران» [شاکا] قابل دسترس هستند - به تفصیل بررسی شده است.

پس از انحلال غیرقانونی کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران «شورای هماهنگی کارفرمایان کشور» با صدور اطلاعیه‌ای ۴ ماده‌ای در تاریخ ۲۸ آذر ماه ۱۳۸۵ این اقدام مسؤلان وقت وزارت کار و امور اجتماعی را محکوم کردند.

۳. شورای سازمان‌های جامعه مدنی
در آستانه‌ی برگزاری دهمین دوره‌ی انتخابات ریاست جمهوری، گروهی از سازمان‌های جامعه مدنی نسبت به تأسیس «شورای سازمان‌های جامعه مدنی» اقدام کردند تا بتوانند فهرست مطالبات مشترک خود را تدوین

کنند و در اختیار نامزدهای ریاست جمهوری قرار دهند و نیروهای خود را در حمایت از کاندیدایی بسیج کنند که از این فهرست بیشترین حمایت را اعلام خواهد کرد. فهرست این مطالبات در سندی با عنوان «بیانیه مطالبات سازمان‌های جامعه مدنی ایران» در ۳۲ بند تدوین شد و عصر روز سه‌شنبه ۵ خرداد ماه ۱۳۸۸ به صورت طوماری در دبیرخانه انجمن شرکت‌های ساختمانی در معرض دید نمایندگان آقایان میرحسین موسوی، مهدی کروبی، و شخص آقای محسن رضایی قرار گرفت و آقای محمود احمدی‌نژاد هم اصلاً در این مراسم حضور نیافت.

حوادث پس از انتخابات دهمین دوره‌ی ریاست جمهوری ایران را وارد مرحله‌ی پیچیده‌ای از تاریخ خود کرد که در آن ساختارهایی مانند شورای سازمان‌های جامعه مدنی محلی از اعراب ندارند. با این همه، ابتکار کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران در دعوت و تأسیس چنین شورایی در تاریخ این کانون همیشه به عنوان یک تجربه ارزشمند باقی خواهد ماند.

۴. کارفرمایان مستقل در کنفرانس ۹۸
تصور کنید اگر پس از انحلال غیرقانونی کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران و اعزام نمایندگان از کانون موازی به کنفرانس بین‌المللی کار، هیأت مدیره‌ی کانون عالی با یک برخورد انفعالی از اعزام نمایندگان خود به کنفرانس خودداری می‌کرد، چه رخ می‌داد؟ آیا صرف انصراف از اعزام نماینده به نوعی به معنای شکست در برابر هجمه به حق آزادی انجمن نبود؟

سومین هیأت مدیره‌ی کانون عالی کارفرمایی با پذیرش هزینه‌های نسبتاً قابل توجه از اعزام نمایندگان کانون عالی کارفرمایی به کنفرانس‌های بین‌المللی کار خودداری نکرد. در تمام این کنفرانس‌ها مهندس محمد عطاردیان دبیرکل و سرکار خانم شهره تصدیقی مشاور امور بین‌المللی کانون در کنفرانس‌های بین‌المللی کار مشارکت فعال داشتند و بخش‌های مهم اسناد این کنفرانس‌ها نیز به فارسی ترجمه و در اختیار کارفرمایان ایرانی قرار گرفت.

۵. دستاوردهای عضویت در سازمان بین‌المللی کارفرمایان
اساسنامه‌ی سازمان بین‌المللی کارفرمایان ۴ شرط برای عضویت در این سازمان تعریف کرده است:

۱. انحصاراً متشکل از کارفرمایان و سازمان‌های کارفرمایی باشد و هیچ سازمان کارگری را به عضویت نپذیرد و نتواند بپذیرد.
۲. طرفدار و مدافع نظام اقتصادی

متنی بر رقابت آزاد بنگاه‌ها باشد. ۳. سازمانی آزاد، مستقل و داوطلبانه باشد و هیچ تشکیلات بیرونی در آن مداخله و اعمال کنترل نداشته باشد. ۴. کشور آن سازمان یکی از اعضاء سازمان بین‌المللی کار باشد.

در پی بررسی و تأیید شادروان اشرف تابانی رئیس سابق هیأت مدیره سازمان بین‌المللی کارفرمایان مبنی بر اینکه کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران تمام این شرایط را دارد، هیأت مدیره سازمان در نشست خود در ۱۵ نوامبر سال ۲۰۰۲ عضویت این کانون عالی را به صورت موقت پذیرفت و از «شورای عالی» سازمان نیز خواست تا با عضویت کانون عالی موافقت کند و در پی موافقت «شورای عالی» آن سازمان، کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران از اول ژانویه سال ۲۰۰۳ به عضویت سازمان بین‌المللی کارفرمایان درآمد.

هرچند از این پس انتظار می‌رود که کانون عالی کارفرمایی تمام تشکل‌های کارفرمایی را از منافع این عضویت بیشتر بهره‌مند سازد، اما تا همین جا می‌توان ادعا کرد که حمایت‌های جهانی سازمان بین‌المللی کارفرمایان از کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران نقش مهمی در تثبیت حق آزادی انجمن در ایران ایفاء کرده است.

همانطور که در ابتداء این نوشته خاطر نشان شد، گزارش عملکرد دومین سال هیأت مدیره در یازده بخش تنظیم شده بود. عناوین ۶ بخش باقی مانده عبارتند از:

۶. کنفدراسیون‌های بین دو دریا
۷. «آزادی انجمن» موضوع دانشگاه
۸. «شاکا» در خدمت کارفرمایان ایران
۹. رویکردهای نو به مسائل کارفرمایی
۱۰. خدمات آموزشی به اعضاء
۱۱. چشم‌انداز آینده

نکات مطرح شده در بخش‌های فوق در ادامه‌ی این گزارش، که به سومین سال فعالیت هیأت مدیره پرداخته، مورد اشاره قرار می‌گیرند.

۳. مرور عملکرد سال سوم: توفیق در انجام تکلیف

• مستندسازی و ترویج

یکی از سیاست‌های سومین هیأت مدیره‌ی کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران مستندسازی و ترویج دستاوردهای مرتبط با تثبیت حق آزادی انجمن در ایران بوده است، چرا که حق آزادی انجمن، که تثبیت آن پیش شرط تحقق سایر حقوق شهروندی است، فقط هنگامی واقعاً تثبیت خواهد شد که به یک خواست جدی همگانی بدل شود. در پی اجرای همین سیاست، نشریه‌ی «پیام کارفرمایان» از چهارمین شماره که در دی ماه ۱۳۸۵ منتشر شد تا همین شماره که اکنون در دست شماست، جزئیات این کشمکش حقوقی سه سال و نیمه را در قالب گزارش‌های تحلیلی و ترجمه‌ی اسناد با دقت مستندسازی کرده و این تجربه را در اختیار تمام تشکلهای قرار داده است. به علاوه، تمام این اسناد در «شبکه اطلاع رسانی کارفرمایان ایران» [شاکا] نیز در دسترس است و تمام علاقمندان می‌توانند از تمام آن‌ها پرینت بگیرند.

در این زمینه اشاره به انتشار مجموعه‌ی اسناد مرتبط با این ماجرا در بیست و دومین شماره‌ی «پیام کارفرمایان» ضروری است. در این شماره‌ی نشریه که در آستانه‌ی برگزاری مجمع عمومی ۲۹ تیر ۸۹ انتشار یافت، ۲۱ سند ارائه شده است به نحوی که با مرور آن‌ها به سادگی می‌توان تصویری جامع از کل این ماجرا به دست آورد. گفتنی است نخستین سند از این مجموعه اسناد نامه‌ی دبیرکل وقت وزارت کار و امور اجتماعی به کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران و اعلام انحلال این کانون عالی است اما آخرین سند این مجموعه، «توافق‌نامه نمایندگان تشکلهای کارفرمایی در خصوص ترکیب گروه کارفرمایی در کنفرانس بین‌المللی کار» است. این دو سند، به شکل نمادین، آغاز و انجام یک چالش تاریخی را به نمایش می‌گذارد که، چه بسا برای نخستین بار، به نفع نیروهای دموکراسی‌خواه ایرانی خاتمه یافته است.

۲. صدور احکام قطعی به نفع «حق آزادی انجمن»
گفتنی است که در پی اعلان انحلال غیرقانونی کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران و راه‌اندازی یک کانون موازی، دو روند قضایی در ایران آغاز شد: روند اول با شکایت کانون عالی کارفرمایی در دیوان عدالت اداری، و روند دوم با شکایت وزارت کار و امور اجتماعی در شعبه‌ی ۸۶ دادگاه عمومی مجتمع قضایی شهید صدر تهران.

در پی طرح شکایت کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران نسبت به تصمیم اداره کل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی، شعبه ۱۹ دیوان عدالت اداری به نفع کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران رأی داد. اما، شعبه‌ی اول تجدید نظر دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۲ اسفند ۸۶، رأی آن شعبه را نقض کرد و با صراحت خاطر نشان سخت که «صرف‌نظر از نامه مدیرکل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی وزارت کار» و به دلیل عدم رعایت برخی از مواد اساسنامه در برگزاری مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ ۱۰ آبان ۸۵، «کانون عالی پس از تاریخ ۱۸ آبان ۸۵ اعتبار قانونی نداشته و منحل گردیده است».

استدلال‌های ارائه شده در حکم شعبه اول تجدید نظر دیوان عدالت اداری از نظر حقوقی چنان مخدوش بود که ریاست کل دیوان عدالت اداری نسبت به

شاید بتوان مهم‌ترین ویژگی سومین سال فعالیت سومین هیأت مدیره‌ی کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران را «توفیق در انجام تکلیف» دانست. تبلور این موفقیت، صدور حکم شعبه‌ی دوم تشخیص دیوان عدالت اداری و نیز رأی شعبه ۴۰ دادگاه تجدید نظر استان تهران است که هر دو انحلال کانون عالی از سوی اداره کل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی و ایجاد کانون موازی را به طور قطع غیرقانونی اعلام کردند. صدور این احکام، به ویژه در این شرایط و با این کیفیت، یک دستاورد واقعاً بزرگ برای تثبیت حق آزادی انجمن در کشور محسوب می‌شود. بنا بر این جا دارد به جای پرداختن به فعالیت‌های متنوع هیأت مدیره در طول سومین سال مسئولیتش، روند صدور این احکام، و در پی آن، برگزاری «نشست وفاق» مورد توجه قرار بگیرد که، بی‌تردید، آغاز یک دوره جدید در فعالیت‌های انجمنی در کشور محسوب خواهد شد. اما پیش از آن لازم است یک نکته‌ی مهم دیگر نیز مورد تأکید قرار بگیرد:

اینکه به رغم اعلان انحلال غیرقانونی کانون عالی کارفرمایی، تقریباً تمام تشکلهای عضو - جز معدودی از آن‌ها که در مسیر نادرستی افتادند - بر عضویت خود پای فشرده و از حقانیت کانون عالی کارفرمایی دفاع کردند. حاکمی از آن است که مردم ایران نه فقط با قاطعیت خواهان دموکراسی هستند، بلکه روش اصولی رسیدن به چنین خواستی را نیز دریافته‌اند. در نتیجه، توفیق در انجام تکلیف، واقعاً محصول اراده‌ی تمام تشکلهای کارفرمایی است که بر حق استقلال و آزادی تشکل خود اصرار دارند.

دادنامه‌ی صادره از شعبه‌ی اول تجدید نظر اعمال ماده ۱۸ قانون دیوان عدالت اداری را درخواست کرد. بر اساس این ماده:

در صورتی که رئیس قوه قضائیه یا رئیس دیوان، آراء دیوان را واجد اشتباه بین شرعی یا قانونی تشخیص دهد، موضوع جهت بررسی به شعبه تشخیص ارجاع می‌شود. شعبه مزبور در صورت وارد دانستن اشکال، اقدام به نقض رأی و صدور رأی مقتضی می‌نماید.

در پی این درخواست، شعبه دوم تشخیص دیوان عدالت اداری دادنامه‌ی شعبه اول تجدید نظر دیوان را مورد بررسی قرار داد و آن را نقض کرد و دادنامه‌ی شعبه ۱۹ بدوی دیوان عدالت را «عمناً تأیید و ایلام» نمود. این حکم تاریخی به نفع حق آزادی انجمن روز ۱۴ اردیبهشت ۱۳۸۹ صادر شد.

روند دوم با درخواست دفتر امور حقوقی وزارت کار و امور اجتماعی از ریاست مجتمع قضایی شهید صدر تهران برای مسدود کردن حساب‌های بانکی کانون عالی کارفرمایی ایران آغاز شد. از نظر کارشناسان حقوقی آن دفتر، انحلال خود به خودی کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران محل تردید نبود بلکه دادگاه می‌بایست دستور توقیف حساب بانکی این کانون عالی را صادر می‌کرد تا مبادا اقدام سوئی صورت بگیرد!

نکته‌ی درخور تأمل اینکه دفتر امور حقوقی آن وزارتخانه نشانی کانون عالی کارفرمایی را غلط داده بود و در نتیجه اظهاریه‌های شعبه‌ی ۸۶ دادگاه عمومی مجتمع قضایی شهید صدر تهران به جای آن که به دست هیأت مدیره‌ی کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران برسد، به دست کانون غیرقانونی موازی می‌رسید! آیا دفتر امور حقوقی نشانی کانون عالی کارفرمایی را نمی‌دانست؟

در هر صورت، شعبه‌ی ۸۶ بدون حضور مشتکی عنه به موضوع رسیدگی کرد و به صورت غیابی به نفع کانون عالی کارفرمایی رأی داد و به مسئولان وزارتخانه اخطار کرد که برای انحلال کانون عالی باید به دادگاه صالح مراجعه کنند. به این ترتیب، روند دوم با شکایت اداره کل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی علیه کانون عالی کارفرمایی آغاز شد و نتیجه‌ی نهایی این روند نیز با رأی شعبه‌ی ۴۰ دادگاه تجدید نظر

استان تهران در تاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۸۸ به طور قطع مشخص شد: انحلال کانون عالی کارفرمایی و تأسیس کانون موازی غیرقانونی و بی‌اعتبار هستند.

• نشست وفاق: آغاز دوران جدید

سه سند آخری که در بیست و دومین شماره‌ی «پیام کارفرمایان» ارائه شده، آغاز دوره‌ی جدیدی را در جنبش انجمن‌گرایی ایران به نمایش می‌گذارد. براساس این اسناد، رویکرد مسؤلان وزارت کار و امور اجتماعی در دولت دهم با سلف خود کاملاً متفاوت است. تحلیل علل بروز این تفاوت رویکردها خارج از حوصله‌ی این نوشته‌ی کوتاه قرار می‌گیرد. در نتیجه اجمالاً می‌توان گفت که همزمان با روشن شدن تکلیف این چالش حقوقی در قوه قضائیه و سلب حق کنترل انجمن‌ها از دستگاه دولت توسط قضات، رویکرد مسؤلان وزارت کار و امور اجتماعی نیز به میزان قابل تأملی دگرگون شد به نحوی که به

ابتکار وزیر محترم کار و امور اجتماعی در دولت دهم، نشست‌های متعددی بین مسؤلان کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران و نمایندگان کانون موازی تشکیل شد که نخستین دستاورد آن «توافق‌نامه نمایندگان تشکلهای کارفرمایی در خصوص ترکیب گروه کارفرمایی در کنفرانس بین‌المللی کار» بود که در «نشست وفاق» روز ۲۵ فروردین، حاصل شد و براساس آن، پس از سه سال، گروه نمایندگی کارفرمایان در نود و نهمین کنفرانس بین‌المللی کار با مشارکت تمام جریان‌های کارفرمایی انتخاب و اعزام شد.

به این ترتیب، سومین هیأت مدیره‌ی کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران خوشحال است اعلام کند که این کانون عالی وارد مرحله‌ی ثبات حقوقی خود شده است و کسانی که در آینده سکان هدایت این کشتی را بر عهده خواهند گرفت باید بتوانند با سرعت برنام‌هایی برای جلوگیری از سقوط آزاد بنگاه‌های بخش خصوصی در کام نابودی تدوین کرده و با قدرت به اجرا بگذارند. چنین باد.

هیأت مدیره‌ی کانون عالی انجمن‌های صنفی

کارفرمایی ایران

تهران. ۲۸ تیر ماه ۱۳۸۹

پیام کارفرمایان

شبکه اطلاع‌رسانی کارفرمایان ایران (شاکا)

www.payamekarfarmayan.com

payam@payamekarfarmayan.com

نشریه کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران

مدیر مسؤل: بیژن سعید آبادی

زیر نظر شورای سیاست‌گذاری

ناشر: مؤسسه فرهنگی گرایش ویژه

تلفن - فاکس تحریریه:

۸۸۹۱۱۰۷ و ۱۸

نشانی دبیرخانه کانون عالی:

تهران. خیابان حافظ، خیابان رودسر، شماره ۱۷، طبقه دوم

کدپستی: ۷۹۴۱۵ - ۱۵۹۳۶